

V Bruseli 7. 11. 2012
COM(2012) 649 final

OZNÁMENIE KOMISIE RADE A EURÓPSKEMU PARLAMENTU

Implementácia a rozvoj spoločnej vízovej politiky v záujme podnietenia rastu v EÚ

OZNÁMENIE KOMISIE RADE A EURÓPSKEMU PARLAMENTU

Implementácia a rozvoj spoločnej vízovej politiky v záujme podnietenia rastu v EÚ

Komisia má v súčasnosti prijať dva významné dokumenty v oblasti vízovej politiky:

- návrh nariadenia, ktorým sa mení a dopĺňa zoznam tretích krajín, ktorých štátni príslušníci musia mať víza pri prekračovaní vonkajších hraníc členských štátov, a krajín, ktorých štátni príslušníci sú oslobodení od tejto povinnosti (nariadenie 539/2001); ako aj
- správu o fungovaní miestnej schengenskej spolupráce.

Je to príležitosť posúdiť – vo svetle vyhlásenia prijatého počas 4. zasadnutia skupiny T20 v Méride v Mexiku dňa 16. mája 2012 a schváleného ministrami členských krajín skupiny G20 – **hospodársky vplyv vízovej politiky na ekonomiku EÚ v širšom slova zmysle**, a predovšetkým na cestovný ruch, a preskúmať, ako možno uvedené skúsenosti zohľadniť na účel zabezpečenia väčšieho súladu s cieľmi v oblasti rastu vytýčenými v stratégii Európa 2020.

Prezieravejšia vízová politika by mala naďalej **zaručovať bezpečnosť na našich vonkajších hraniciach a riadne fungovanie schengenského priestoru a zároveň uľahčovať možnosti cestovania legálne cestujúcim občanom vrátane turistov**. Mnoho možno dosiahnuť už aj **na základe súčasného právneho rámca vízového kódexu**.

Vzhľadom na súčasný hospodársky pokles by sme sa mali snažiť dosiahnuť zvýšenie počtu turistov prichádzajúcich do Európy. Napríklad USA – hoci ide o krajinu veľmi obozretnú, pokiaľ ide o otázku bezpečnosti – si už uvedomili potenciálny hospodársky prínos zjednodušenia vízového režimu a nedávno prijali národnú stratégiu v tejto oblasti¹. Ministri cestovného ruchu Talianska a Írska² a podobne aj nemecké orgány nedávno vyzvali EÚ, aby prijala opatrenia na zjednodušenie vízového režimu.

Cieľom tohto dokumentu je začať takúto diskusiu na úrovni EÚ. Po prvé, identifikuje určité nedostatky pri implementácii terajších postupov a skúma možnosti prijatia iniciatív, ktoré by sa mohli prijať na zabezpečenie optimalizácie uplatňovania vízového kódexu. Po druhé, tento dokument zároveň predkladá niekoľko námetov na budúce zmeny a doplnenia predpisov o vízach, s ktorými by sme sa mali podrobnejšie zaoberať.

1. Vplyv zjednodušenia vízového režimu na odvetvie cestovného ruchu v EÚ

Odvetvie cestovného ruchu sa stalo jedným z najväčších zdrojov zamestnanosti a príjmov v Európskej únii a hlavnou hybnou silou hospodárskeho rastu a rozvoja. Celkový príspevok cestovania a cestovného ruchu k zamestnanosti sa odhaduje na 18,8 miliónov pracovných miest v roku 2011. Očakáva sa, že do roku 2022 by tento počet mal vzrásť na 20,4 mil.

¹ Výnos prezidenta Obamu z 19. januára 2012. V súčasnosti sa v Kongrese USA prerokúva návrh Zákona o zlepšení vízového režimu na účel podnietenia medzinárodného cestovného ruchu do Spojených štátov amerických ("Visa Improvements to Stimulate International tourism to the United States of America Act").

² Írsko sa však na spoločnej vízovej politike EÚ nezúčastní.

pracovných miest. Zahraniční návštevníci minuli v roku 2011 v EÚ 423 miliárd USD, pričom sa predpokladá, že táto suma sa zvýši na 547 miliárd USD v roku 2022³.

Existuje však veľký nevyužitý potenciál rastu, pokiaľ ide o turistov z rozvíjajúcich sa trhov. Počet turistov z Ruska a Brazílie navštevujúcich krajiny EÚ, sa v posledných rokoch zdvojnásobil a rýchlo sa zvyšuje aj počet turistov z Číny a Indie⁴. Je to zrejmé aj z vízovej štatistiky: v Indii bolo v roku 2011 vydaných približne 460 000 schengenských víz, pričom v roku 2007 išlo o 340 000 víz. K značnému nárastu došlo aj v Číne, kde bolo v roku 2008 vydaných 560 000 takýchto víz a v roku 2011 až 1 026 000 víz. V Rusku bolo v roku 2011 vydaných približne 5 152 000 víz a v roku 2007 iba 3 500 000 víz. Toto je celosvetový trend. V roku 2011 sa počet žiadostí občanov Číny a Brazílie o víza na vstup do USA zvýšil asi o 40 %⁵.

Nazdávame sa však, že je možné dosiahnuť viac. Mali by sme sa snažiť podnietiť výrazné zvýšenie prílivu turistov z krajín, ktoré disponujú veľkým potenciálom pre turistiku a zároveň aj zvyšujúcou sa kúpnu silu čoraz väčšej časti obyvateľstva. Trhové prognózy⁶ udávajú, že 21 % potenciálnych turistov z rozvíjajúcich sa trhov sa v dôsledku vízových požiadaviek vzdá svojich plánov na cestu do Európy.

Z prieskumu spoločnosti Tourism Economics⁷ o vplyve zjednodušenia vízového režimu na tvorbu pracovných miest v ekonomikách krajín G20 (máj 2012), ktorý sa uskutočnil za použitia modelových údajov vychádzajúcich z prínosov pozorovaných pri historických zmenách tejto politiky v niektorých krajinách⁸, vyplýva, že zjednodušenie vízového režimu v minulosti viedlo k zvýšeniu počtu medzinárodných turistov z uvedených trhov o 5 – 25 %. Toto vytvára výnosy a má okamžitý a priamy vplyv na zamestnanosť.

Podľa odhadov spoločnosti Tourism Economics založených na rôznych scenároch má schengenský priestor EÚ⁹ potenciál pritiahnuť do roku 2015 od 8 do 46 miliónov ďalších príchodov zahraničných turistov, ak sa plne využijú možnosti vyplývajúce z flexibility súčasných vízových pravidiel. To by mohlo vytvoriť dodatočný príjem vo výške 11 – 60 miliárd EUR z medzinárodného cestovného ruchu (vývoz) a vytvoriť 100 000 až 500 000 nových pracovných miest priamo v odvetví cestovného ruchu. Podľa tých istých odhadov

³ Svetová rada pre cestovanie a cestovný ruch, Hospodársky dosah cestovania a cestovného ruchu 2012, Európska únia (World Travel & Tourism Council, Travel & Tourism Economic Impact 2012, European Union).

⁴ Spomedzi týchto 4 rýchlo sa rozvíjajúcich krajín je Brazília v súčasnosti jedinou krajinou, ktorej občania nepotrebujú víza na vstup do schengenského priestoru. Zaviedol sa už však **zjednodušený postup pri vydávaní víz pre cestujúcich z Ruska**, ktorý je formálne ukotvený v dohode o zjednodušení vízového režimu, ktorá sa v súčasnosti aktualizuje.

⁵ Tlačová správa Bieleho domu (White House Press Release) z 19. januára 2012.

⁶ ETOA Origin Market správa 2010 „Európa: pripravená pre obchodovanie?“ (ETOA Origin Market Report 2010 "Europe: Open for Business?").

⁷ Tourism Economics, správa „Vplyv zjednodušenia vízového režimu na tvorbu pracovných miest v ekonomikách krajín G20“ (The Impact of Visa Facilitation on Job Creation in the G20 Economies), máj 2012. Správa vypracovaná pre 4. zasadnutie ministrov cestovného ruchu krajín T20, Mexiko, 15. – 16. mája.

⁸ Rozšírenie programu bezvízového styku USA, austrálsky program ETA, vízová politika Spojeného kráľovstva voči Taiwanu a Južnej Afrike, indický program vydávania víz pri príchode do krajiny, vízová politika Kanady voči Mexiku, vízová politika Kórejskej republiky voči Číne,

⁹ Schengenský priestor EÚ = AT, BE, CZ, DE, DK, EE, EL (GR), ES, FI, FR, HU, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SE, SI, SK a 4 pridružené krajiny, ktoré nie sú členmi EÚ: CH, NO, IS, LI.

spoločnosti Tourism Economics by tak do roku 2015 mohlo dôjsť k vytvoreniu 200 000 až 1,1 milióna nových pracovných miest (vrátane nepriameho a indukovaného vplyvu).

Pozornosť si zasluhuje aj segment výletných plavieb. Napriek spomaleniu hospodárskeho rastu sa celkový príspevok odvetvia výletných plavieb ako celku pre európske hospodárstvo zvýšil v roku 2011 na rekordných 36,7 miliárd EUR (v roku 2010 to bolo 35,2 miliardy EUR)¹⁰. Odhaduje sa, že len v samotnej Európe nastúpilo na plavbu 5,6 miliónov cestujúcich (čo predstavuje nárast o 7,1 % oproti predchádzajúcemu roku). Odhaduje sa, že na výletných lodiach pritom prišlo do európskych prístavov 14,3 milióna osôb. Odhaduje sa, že 5,7 miliónov z nich sa v európskych prístavoch vylodilo a uskutočnilo nákupy v celkovej odhadovanej výške 120 miliónov EUR. Malo by sa zabezpečiť, aby členské štáty naďalej vydávali cestujúcim a členom posádok výletných lodí víza na viac vstupov, aby sa ich výdavky v európskych prístavoch a celkový prínos odvetvia výletných plavieb pre európske hospodárstvo naďalej zvyšovali.

Komisia vyhlásila už v roku 2010, že preskúma jednotlivé možnosti a nástroje v rámci politiky týkajúcej sa oblasti víz a vonkajších hraničných priechodov, aby sa mohli čo najlepšie využívať¹¹. Európsky parlament vyzval o rok nato Komisiu, aby predložila koordinovanejší a zjednodušený postup vydávania víz. Dosahom vízovej politiky na príliv turistov sa zaoberali aj ministri cestovného ruchu EÚ v Madride v roku 2010 a v Krakove v roku 2011.

Nedávno bola táto problematika na programe zasadnutia ministrov cestovného ruchu skupiny G20 (tzv. T-20), ktoré sa konalo 16. mája v Méride v Mexiku. Pri tejto príležitosti bolo prijaté vyhlásenie zamerané na „cestovný ruch ako prostriedok na vytváranie pracovných miest“. V uvedenom vyhlásení sa uvádza, že zjednodušenie vízového režimu by mohlo v krajinách G20 viesť k tvorbe dodatočných príjmov vo výške 206 miliárd USD a k vytvoreniu 5,1 milióna nových pracovných miest. **Vyhlásenie T-20 preto vyzýva, okrem iného, k dvojstrannej, regionálnej a medzinárodnej spolupráci v oblasti víz a iných opatrení zameraných na zjednodušenie cestovania s cieľom umožniť medzinárodným návštevníkom voľnejší a efektívnejší spôsob cestovania. Schengenský priestor už v skutočnosti k dosiahnutiu tohto cieľa prispieva; malo by však dôjsť k ďalšiemu zlepšeniu v tejto oblasti v záujme podnietenia hospodárskych činností a tvorby pracovných miest.**

Zjednodušenie vízového režimu nielenže prinesie hospodársky prínos, ale navyše uľahčí, aby mohli občania EÚ ich rodinní príslušníci z krajín mimo EÚ navštíviť a cestovať v rámci EÚ.

Nadišiel čas, aby sme preskúmali, akým spôsobom môže EÚ presadzovať konkrétne opatrenia v tomto smere.

2. Zlepšenie pravidiel týkajúcich sa zjednodušenia cestovania v rámci vízového kódexu

¹⁰ Odvetvie výletných plavieb, Príspevok cestovného ruchu formou výletných plavieb pre hospodárstvo Európy, správa Európskej rady prevádzkovateľov výletných lodí, 2012 (The Cruise Industry, Contribution of Cruise Tourism to the Economics of Europe, European Cruise Council report 2012).

¹¹ KOM (2010) 352 v konečnom znení „Európa ako popredná svetová destinácia cestovného ruchu – nový politický rámec pre európsky cestovný ruch“, oddiel 5.4.

Vízový kódex¹² predstavuje – v porovnaní so situáciou pred jeho prijatím – zásadný pokrok v tom, že do značnej miery zlepšuje postupy vydávania víz.

Medzi podstatné zlepšenia patria: jasné časové lehoty pre hlavné kroky, harmonizácia postupov, právna úprava zadávania zákazok externým poskytovateľom služieb, možnosť zriadenia spoločných centier pre podávanie žiadostí, stanovenie prípadov, keď by sa mali udeľovať víza na viac vstupov, odôvodnenia rozhodnutí o zamietnutí víza a možnosti odvolať sa proti takýmto rozhodnutiam, požiadavka poskytovať formuláre žiadosti v jazyku hostiteľskej krajiny a zákonná povinnosť ustanoviť miestnu schengenskú spoluprácu.

Ak sa vízový kódex správne implementuje, dôsledkom bude výrazná modernizácia a štandardizácia postupov udeľovania víz. Existuje tu však priestor na zlepšenie, keďže optimálna implementácia vízového kódexu vo všetkých oblastiach sa ešte nedosiahla.

Odvetvie cestovného ruchu EÚ s cieľom uľahčiť postupy vydávania víz identifikovalo nasledujúce opatrenia vzťahujúce sa na ustanovenia vízového kódexu. Väčšinu existujúcich **prekážok je možné odstrániť tým, že konzuláty členských štátov budú správne uplatňovať vízový kódex, pričom toto uplatňovanie bude monitorovať Komisia:**

Lehota na dohodnutie stretnutia pre žiadateľa o víza

→ presadzuje sa lehota 15 dní na poskytnutie termínu na stretnutie v súlade s čl. 9 ods. 2 vízového kódexu;

2) Žiadosti podané sprostredkovateľskými subjektmi

→ je potrebné lepšie využívať možnosť podať žiadosti o víza prostredníctvom sprostredkovateľských subjektov (napríklad dôveryhodných cestovných kancelárií) bez toho, aby bol tým dotknutý vízový informačný systém (VIS)¹³, v súlade s článkom 9 ods. 4 vízového kódexu.

3) Lehota na rozhodnutie o žiadosti

→ presadzuje sa lehota 15 dní na rozhodnutie o žiadosti o vízum v súlade s článkom 23 vízového kódexu, a to aj pred hlavným dovolenkovým obdobím;

4) Dostupnosť požadovaných formulárov v požadovaných jazykoch

→ je potrebné zabezpečiť, aby všetky formuláre žiadostí boli na konzulátoch dostupné v jazyku hostiteľskej krajiny v súlade s článkom 11 ods. 3 vízového kódexu;

5) Podkladové dokumenty

→ je potrebné posúdiť potrebu spoločného redukovaného zoznamu podkladových dokumentov v rámci miestnej schengenskej spolupráce;

6) Platnosť a víza na viac vstupov

¹² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 z 13. júla 2009, ktorým sa ustanovuje vízový kódex Spoločenstva (vízový kódex). Platnosť nadobudlo 5. apríla 2010.

¹³ Takito sprostredkovatelia nemôžu odoberať biometrické identifikátory, takže k prvej žiadosti v rámci VIS je nutné osobne sa dostaviť na konzulát alebo k externému poskytovateľovi služieb oprávnenému zhromažďovať biometrické identifikátory žiadateľov o vízum v mene konzulátov členských štátov.

Od nadobudnutia účinnosti nariadenia o vízovom kódexe došlo k výraznému zvýšeniu počtu vydaných víz na viac vstupov (v roku 2010 o 34 % a v roku 2011 o takmer 39%). Stále tu však existuje priestor na ďalšie zlepšovanie, pokiaľ ide o povinné vydávanie víz na viac vstupov s dlhou lehotou platnosti (od 6 mesiacov do 5 rokov) za podmienok vymedzených v článku 24 ods. 2 písm. a) a b) vízového kódexu, a o vydávanie víz s kratšou lehotou platnosti, ale na viac vstupov podľa článku 24 ods. 1.

7) Prístup k návštevníkom

→ je potrebné zlepšiť prístupnosť úradov pre verejnosť, najmä pokiaľ ide o zlepšenie konzulárneho zastúpenia na území príslušnej tretej krajiny. V tejto súvislosti by sa malo podporovať ustanovenie nových spoločných centier pre podávanie žiadostí o víza.

Niektoré členské štáty a niektoré tretie krajiny už zaviedli opatrenia na zjednodušenie udeľovania víz (pozri prílohu).

V tomto kontexte má **miestna schengenská spolupráca** zásadný význam pre harmonizované vykonávanie spoločnej vízovej politiky EÚ. Na zabezpečenie koherentnosti a kontinuity v oblasti mobility, ktorá zohráva čoraz väčšiu úlohu v celkových vonkajších vzťahoch, je nevyhnutné zapojenie delegácií EÚ.

V prvej správe o miestnej schengenskej spolupráci, ktorú prijalo kolégium súčasne s diskusiou o tomto dokumente, sú obsiahnuté odporúčania adresované všetkým zainteresovaným stranám (ústredným orgánom členských štátov a ich konzulárnym pracovníkom, delegáciám EÚ a Komisie) s cieľom optimalizovať miestnu schengenskú spoluprácu.

3. Možné zmeny pravidiel udeľovania víz v budúcnosti

Správa Komisie o implementácii vízového kódexu v priebehu prvých troch rokov, ktorá má byť vydaná v roku 2013, ponúkne ďalšiu možnosť na ďalšie preskúmanie spôsobov, ktorými je možné zlepšiť a uľahčiť postupy pre cestujúcich *s dobrými úmyslami*, pričom naďalej umožní riešiť riziká, ktoré niektorí cestujúci vzhľadom na nelegálnu migráciu alebo bezpečnosť predstavujú:

- zjednodušenie a skrátenie postupov (prehodnotenie všetkých fáz konania vrátane podania žiadosti o vízum prostredníctvom sprostredkovateľov/cestovných kancelárií, a predbežných konzultácií),
- objasnenie definície konzulárneho úradu príslušného na spracovanie žiadosti o vízum,
- zjednodušenie formulára žiadosti,
- zjednodušenie požiadaviek na podkladové dokumenty,
- objasnenie pravidiel týkajúcich sa upustenia od vízových poplatkov,
- objasnenie pravidiel týkajúcich sa vydávania víz na viac vstupov,
- v záujme posilnenia konzulárneho zastúpenia, zlepšenie organizácie a konzulárnej spolupráce, napríklad novým vymedzením právneho rámca pre

spoločné centrá pre podávanie žiadostí, uľahčením ustanovenia takýchto centier a ich fungovania,

- posilnenie miestnej schengenskej spolupráce s cieľom zvýšiť jej účinnosť.

Pri skúmaní možností takýchto zlepšení by sa mali náležite zohľadniť výhody vyplývajúce z uplatňovania vízového informačného systému – výhody tak pre konzuláty, ako aj pre žiadateľov.

Najúčinnejším prostriedkom zjednodušenia vízového režimu je samozrejme **zrušenie vízovej povinnosti pre občanov tretej krajiny** prostredníctvom presunu tretích krajín z „negatívneho zoznamu“ do „pozitívneho zoznamu“ pripojeného k nariadeniu č. 539/2001.

So zreteľom na revíziu zoznamu krajín uvedeného v nariadení Rady (ES) č. 539/2001 na vlastnú žiadosť Komisia ako obvykle vykonala pre každý jednotlivý prípad posúdenie rôznych kritérií, ktoré sa týkajú okrem iného nelegálneho prisťahovalectva, verejného poriadku a bezpečnosti, ako aj v oblasti vonkajších vzťahov Európskej únie s tretími krajinami. Do úvahy sa pritom vzali aj dôsledky regionálnej súdržnosti a reciprocity. Hoci tento zoznam kritérií nie je vyčerpávajúci, hospodársky vplyv vízovej politiky sa v minulosti nebral v skutočnosti do úvahy. Tento trend je potrebné zmeniť, ak má EÚ požívať výhody vyplývajúce zo zvýšenia tokov cestovného ruchu z krajín s rýchlo sa rozvíjajúcim hospodárstvom. Komisia z tohto dôvodu vypracuje metodiku tak, aby sa pri nasledujúcej revízii zoznamov krajín (plánované na rok 2013) viac zohľadnili ekonomické zretele. V konečnom dôsledku je však potrebné nájsť rovnováhu medzi požiadavkami spoločnej vízovej politiky ako nástroja na zabezpečenie riadneho fungovania schengenského priestoru bez vnútorných hraníc.

Pre mnohé z tretích krajín bude liberalizácia vízového režimu konečným cieľom, ktorého dosiahnutie si vyžaduje vysokú úroveň zaangažovania sa a ktorý má výrazný politický dosah – ide totiž o konečnú etapu dlhého procesu. V prípade, že oslobodenia od vízovej povinnosti nie je okamžite realizovateľné, je vhodné spomenúť výhody vyplývajúce z dohôd o zjednodušení vízového režimu a zároveň vziať na vedomie potrebu preskúmať ich štruktúru a obsah, aby boli prispôbené konkrétnym danostiam príslušnej tretej krajiny a aby sa stali efektívnejšími pre predpokladaných príjemcov. Je potrebné poznamenať, že návrh, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 539/2001 a ktorým sa v súčasnosti zaoberajú príslušné zákonodarné orgány, predpokladá ustanovenie nového mechanizmu pozastavenia zrušenia vízovej povinnosti. Uvedený mechanizmus umožní v prípade núdzovej situácie dočasne pozastaviť zrušenie vízovej povinnosti pre tretiu krajinu, ktorej štátni príslušníci sú od vízovej povinnosti oslobodení, keď je potrebné okamžite zareagovať s cieľom vyriešiť ťažkosti, ktorým čelí jeden členský štát alebo viacero členských štátov a ktoré vyplývajú zo zneužitia režimu bezvízového cestovného styku.

Okrem toho by sa mal v rámci vízovej politiky zohľadniť aj **technologický vývoj**. Napríklad Svetová organizácia cestovného ruchu OSN zastáva názor, že systém elektronických víz, ak sa využíva v plnej miere, preukazuje značné výhody tak z hľadiska bezpečnosti, ako aj zjednodušenia konania¹⁴. Ako sa uviedlo vo vyhlásení zo zasadnutia T20, vývoj technických špecifikácií v tejto oblasti by mohol predstavovať významný potenciál.

¹⁴ Svetová organizácia cestovného ruchu, "Elektronické víza: naliehavá potreba globálnych noriem, špecifikácií a interoperability" (eVisas: A pressing need for global standards, specifications and interoperability). Pracovný dokument predložený na 37. zhromaždení Medzinárodnej organizácie civilného letectva (2010).

PRÍLOHA

Príklady súčasných osvedčených postupov pri vydávaní víz v členských štátoch a tretích krajinách

Taliansko

Vo februári 2011 podpísala talianska Národná agentúra pre cestovný ruch (ENIT) s talianskym ministerstvom zahraničných vecí dohodu o spolupráci s cieľom zvýšiť turistické toky do Talianska prostredníctvom posilnenia kapacít diplomatických misií a konzulárnych úradov tak, aby tieto dokázali rýchlo a účinne reagovať na žiadosti o víza. Medzi prioritné miesta boli zaradené Moskva, Peking, Dillí, Petrohrad, Guangzhou, Šanghaj a Mumbai.

Podľa tlačovej správy ANSA z októbra 2011 sa v nadväznosti na úsilie vyvinuté v oblasti zjednodušenia postupov a skrátenia čakacej lehoty v období od 1. januára do 31. augusta 2011 v porovnaní s rovnakým obdobím predchádzajúceho roku počet víz vydaných v Číne zvýšil o 100 %.

Podľa talianskeho strediska monitorujúceho cestovný ruch, ktoré spracovalo údaje od Banca d'Italia, pozitívny trend potvrdzujú aj tieto predbežné odhady:

Počet cestujúcich (v tisícoch): 2010: 149 2011: 225

Počet prenocovaní v ubytovacích zariadeniach (v tisícoch): 2010: 1 768 2011: 1 971

Výdavky (v mil. EUR): 2010: 199 2011: 249

Zmena (v percentách, roky 2010/2011) Cestujúci: 51 %

Prenocovania: 11,5 %

Výdavky: 25,1 %

Poľsko

Príkladom zjednodušenia, ktoré treba ďalej analyzovať k plnému porozumeniu konkrétnych dosiahnutých prínosov, je tzv. zrýchlené konanie, ktoré poľské orgány zaviedli pri príležitosti majstrovstiev Európy vo futbale (konali sa v Poľsku a na Ukrajine v júni a júli 2012).

Ukrajinskí a ruskí účastníci turnaja (hráči, rozhodcovia, lekári, doprovod, funkcionári UEFA, FIFA a národných federácií) aj osoby akreditované UEFA získali vízum s právom na viac vstupov počas majstrovstiev. Víza boli vydané podľa zjednodušeného postupu bez toho, aby sa dané osoby museli osobne dostaviť na konzulárny úrad, a bez konzulárnych poplatkov.

Tak ukrajinskí, ako aj ruskí fanúšikovia dostali víza na základe originálu platnej vstupenky na zápasy alebo dokladu potvrdzujúceho právo zakúpiť si vstupenku pri vstupe na štadión. Mali možnosť podať žiadosť o vízum elektronicky na oficiálnej webovej stránke a získať rýchlejší termín stretnutia na konzuláte. Tí, ktorí nemohli on-line získať termín stretnutia, mohli využiť prioritný „zelený pruh“, ktorý bol vytvorený na minimalizáciu čakacej lehoty (zdroje: oficiálna webová stránka poľskej vlády a ministerstva zahraničných vecí – odbor pre Rusko).

Systém „štátút schválenej destinácie“ v prípade Číny

Štatút schválenej destinácie (Approved Destination Status – ADS) je systém dvojstranných dojednaní medzi čínskou Národnou správou pre cestovný ruch (CNTA) a zahraničnou destináciou. Čínski občania cestujúci do EÚ môžu požiadať o vízum ako skupina prostredníctvom schválenej cestovnej kancelárie, ktorá podá žiadosti o víza pre skupinu klientov. Dohoda medzi CNTA a ES bola podpísaná v roku 2004.

Najnovšie údaje, ktoré má delegácia EÚ v Číne k dispozícii, poukazujú na skutočnosť, že počet víz udelených schengenskými subjektmi v Číne na základe systému ADS neustále rastie.

V roku 2009 bolo v systéme ADS udelených 96 093 víz a v roku 2010 išlo o 209 981 víz. Do septembra 2011 vydali členské štáty 170 141 víz v systéme ADS, čo znamená viac ako 80 % celkového počtu víz vydaných na základe tohto systému v predchádzajúcom roku.

V priebehu posledných rokov zostala miera zamietnutia udelenia víz naďalej na nízkej úrovni (vo všetkých členských štátoch bol zaznamenaný podiel približne 5 %).

Španielsko a Francúzsko zorganizovali za pomoci delegácie EÚ v roku 2010 v Pekingu osobitné kurzy pre cestovné kancelárie využívajúce systém ADS, čo prispelo k urýchleniu postupov.

Austrália

Austrália ponúka rôzne typy víz v závislosti od konkrétneho účelu a dĺžky pobytu. Potenciálni turisti majú k dispozícii tri druhy elektronických víz:

- (1) Elektronické cestovné povolenie alebo ETA
- (2) E-visitor;
- (3) E-676

Vízum typu 1 stojí 20 AUD, umožňuje viacnásobný vstup na obdobia kratšie ako tri mesiace a je platné jeden rok. Toto elektronické vízum spolu s letenkami môžu poskytovať svojim zákazníkom aj letecké spoločnosti a cestovné kancelárie. O toto vízum môžu požiadať štátni príslušníci krajín EÚ s výnimkou niektorých nových členských štátov.

Vízum typu 2 je úplne totožné s vízom typu 1, jediným rozdielom je, že oň môžu požiadať všetci občania EÚ a udeľuje sa bezplatne. Dôvodom, prečo občan EÚ, ktorý je oprávnený požiadať o vízum typu 2, môže uprednostniť žiadosť o vízum typu 1 je, že všetky informácie zverejnené na príslušnej webovej stránke sú dostupné iba v anglickom jazyku, a nie každý občan je schopný požiadať o vízum a pripojiť požadované naskenované dokumenty v angličtine.

Vízum typu 3 je určené pre občanov z neeurópskych krajín alebo Európanov, ktorí chcú v Austrálii v rámci jedného pobytu zostať dlhšie ako tri mesiace, alebo pre Európanov vo veku nad 75 rokov, alebo pre osoby so záznamom v registri trestov.

O všetky tri typy víz možno požiadať a všetky tri typy víz možno získať on-line; celý tento proces môže trvať niekoľko minút až 10 dní.

USA

Dňa 19. januára 2012 podpísal Barack Obama výnos, ktorým sa ustanovila nová pracovná skupina pre cestovanie a konkurencieschopnosť, ktorej úlohou je vypracovať národnú stratégiu pre cestovný ruch a turistiku. V uvedenom výnose sú uvedené kroky, ktoré treba podniknúť, okrem iného, zvýšiť v priebehu budúceho roka kapacitu spracovania nepríslušovaleckých víz vydávaných v Číne a Brazílii o 40 %.

Cieľom tejto stratégie, ktorá bola uverejnená nedávno, je dosiahnuť zlepšenie podmienok cestovania do Spojených štátov amerických, ako aj cestovania v rámci Spojených štátov amerických, a podnietiť tak príliv cestujúcich, aby sa Amerika mohla stať destináciou č. 1 svetového cestovného ruchu.

V uvedenej stratégii pre cestovný ruch sa uvádza, že v roku 2011 bolo spracovaných o 1,1 milióna viac žiadostí o víza. Pokiaľ ide o Čínu a Brazíliu, išlo o zvýšenie o 46 % a 34 %. V porovnaní s rokom 2011 nárast dosiahnutý počas prvých šiestich mesiacov roku 2012 predstavoval 46 % (Čína) a 59 % (Brazília).

Kapacity pre udeľovanie víz sa v roku 2012 zväčšili zvýšením počtu zamestnancov poverených udeľovaním víz, a to o 50 % v prípade Číny a o viac ako 100 % v prípade Brazílie. Okrem toho sa plánuje otvorenie nových konzulárnych úradov. Opatrenia prijaté v záujme zlepšenia situácie už viedli k odstráneniu počtu nevyriešených prípadov v Číne aj v Brazílii a ku skráteniu čakacej lehoty na mnohých konzulárnych úradoch na 10 dní aj menej.

Niektoré návrhy zákonov, ktorých cieľom je zabezpečiť zlepšenie postupu vybavovania víz, sa v súčasnosti prerokúvajú v Kongrese USA. V návrhu „Zákona o zlepšení vízového režimu na účel podnietenia medzinárodného cestovného ruchu do Spojených štátov amerických“ (Visa Improvements to Stimulate International Tourism to the United States of America, resp. VISIT USA Act) sa predkladajú tieto kľúčové opatrenia:

- a) päťročné vízum na viac vstupov pre občanov Číny;
- b) tzv. urýchlený postup udeľovania víz, na základe ktorého žiadateľ, ktorý uhradí podstatne zvýšený poplatok za udelenie víza, môže absolvovať príslušný pohovor do troch pracovných dní. Tento urýchlený postup sa vzťahuje na udeľovanie turistických víz aj víz pre služobné cesty. Poplatok za urýchlené udelenie víz by pokryl náklady na ďalších pracovníkov konzulárnych úradov. Zároveň by sa však mohol použiť aj na úhradu inovačných prístupov, ako sú videokonferencie a mobilné jednotky na realizáciu pohovorov, ktoré by pomohli uspokojiť potreby na trhu v každej krajine;
- c) program bezvízového styku (Visa Waiver Program) sa má rozšíriť na ďalšie krajiny. Tento program umožní cestovanie do USA na základe elektronického systému cestovných povolení (Electronic System of Travel Authorisation – ESTA), a nie prostredníctvom tradičného postupu predkladania žiadostí o turistické vízum do USA;
- d) pilotný program videokonferencie povoľuje využitie videokonferencie pre vízové pohovory, to znamená, že sa zachová požiadavka vízového pohovoru, avšak zároveň sa umožní lepší prístup k vedeniu pohovoru prostredníctvom technológie videokonferencie.

Ďalšími návrhmi zákonov sú „Zákon o turistických a služobných cestách do Ameriky z roku 2011“ (Welcoming Business Travellers and Tourists to America Act) a „Zákon o

zjednodušení medzinárodného cestovného ruchu“ (International Tourism Facilitation Act). Prvý z uvedených zákonov je zameraný na odstránenie prekážok vo vízovom systéme v USA a stanovuje normu, na základe ktorej sa požaduje, aby ministerstvo zahraničných vecí spracovávalo víza do 12 dní, a ďalej zavedenie programu, ktorý využíva pri uskutočňovaní vízových pohovorov technológiu videokonferencie. V návrhu druhého zákona sa ustanovuje, že ministerstvo zahraničných vecí má účinnejšie využívať svoje konzulárne zdroje na účel lepšej reakcie na zvyšujúci sa dopyt medzinárodného cestovného ruchu.

USA chcú urýchliť prebiehajúcu revíziu postupov a naďalej „... inovovať a vylepšovať procesy, technológie, personálne obsadenie a infraštruktúry na zjednodušenie procesu vybavovania žiadostí o víza a vstup na územie USA cez hraničné priechody a vstupné prístavy pre legálne cestujúce osoby. “